

Wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie

z dnia 29 listopada 2004 r.

II SA/Kr 2863/00

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący:

Sędziowie:

Sentencja

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Dnia 29 listopada 2004 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 listopada 2004 r., sprawy ze skargi B. C. na decyzję Kierownika Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych w W. z dnia (...) października 2000 r., Nr (...) w przedmiocie pozbawienia uprawnień kombatanckich skargę oddala

Uzasadnienie faktyczne

Decyzją Kierownika Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych z (...).06.2000 r. Nr (...) wydaną na podstawie art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 1997 r. Nr 142, poz., 950 ze zm.) pozbawiono B. C. uprawnień kombatanckich przyznanych przez ZBOWiD w P. decyzją z dnia (...).04.1990 r. z tytułu "utrwalania władzy ludowej" w okresie od (...).02.1946 r. do (...).12.1947 r. (łącznie 1 rok i 11 miesięcy). Ustalono bowiem, że B. C. w okresie zaliczonym jako działalność kombatancka służył w ORMÓ. Uznano, że uzyskał uprawnienia kombatanckie na mocy dotychczasowych przepisów wyłącznie z tytułu działalności w latach 1944-1956 w "charakterze uczestnika walk o ustanowienie i utrwalenie władzy ludowej" i w oparciu o art. 25 ust. 2 pkt 2 cytowanej ustawy pozbawiono go uprawnień kombatanckich. Organ powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzecznictwie, iż Kierownik Urzędu nie jest obowiązany do wyjaśniania, czy istnieją inne przesłanki uzasadniające przyznanie uprawnień

kombatanckich z tytułu działalności określonej w art. 1 ust. 2, art. 2 i art. 4 cytowanej ustawy....

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy B. C. podaje, że służąc w ORMO walczył z UPA. Biorąc udział w wielu akcjach nadszarpnął swoje zdrowie. Pozbawienie go uprawnień kombatanckich uważa za wielką krzywdę i niesprawiedliwe osądzenie jego działalności, którą prowadził w jak najlepszej wierze dla dobra ojczyzny. Dodaje, że w trakcie okupacji wraz ze swoim ojcem ukrywał Żydów w lesie. Ojciec jego był bowiem gajowym i często zanosili ukrywającym się Żydom jedzenie. Do wniosku załącza oświadczenia osób, które mogą poświadczyć jego działalność, a to: F. W., J. L., K. K.

Decyzją Kierownika Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych z (...).10.2000 r., Nr (...), wydaną na podstawie art. 138 § 1 pkt 1, art. 127 § 3, art. 129 k.p.a. oraz art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 1997 r. Nr 142, poz. 950 ze zm.) utrzymano w mocy decyzję własną z (...).06.2000 r.

Organ powołał się na to, że jedyną podstawą otrzymania przez B. C. uprawnień kombatanckich było utrwalanie władzy ludowej w ramach służby w ORMO (zaświadczenie WUSW (...) z (...).04.1982 r. potwierdzające, że B. C. (...).07.1944 r. wstąpił w szeregi Milicji Pomocniczej a od (...).02.1946 r. był członkiem ORMO i do (...).12.1947 r. brał udział w walkach z reakcyjnym podziemiem). ORMO nie była służbą zmilitaryzowaną. Została powołana przez Ministra Bezpieczeństwa Publicznego na podstawie uchwały Rady Ministrów z 21 lutego 1946 r. Jej utworzenie uzasadniano koniecznością wzmożenia walki z bandytyzmem, rabunkami i innego rodzaju przestępstwami oraz wzmocnienia porządku publicznego. Jakikolwiek zatem zadania wykonywane w ORMO nie mogą być uznane jako działalność kombatancka. Poinformowano ponadto stronę, że w celu uzyskania uprawnień kombatanckich z tytułu udzielenia pomocy Żydom w czasie okupacji powinna wystąpić do kierownika urzędu z udokumentowanym wnioskiem rekomendowanym przez stowarzyszenie kombatanckie właściwe dla rodzaju działalności. Z powyższych względów Kierownik Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych nie znalazł podstaw do uchylecia lub zmiany decyzji własnej z (...).06.2000 r.

W skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego B. C. wnosi o uchylenie decyzji i jej zmianę poprzez uznanie, że wnioskodawcy należą się uprawnienia kombatanckie. Podaje, że jako młody chłopak brał udział w walkach z bandami UPA należąc do Milicji Pomocniczej, narażając życie i zdrowie. Nie może zrozumieć dlaczego za działalność kombatancką uznaje się uczestniczenie w walkach z bandami UPA w służbach zmilitaryzowanych, a nie uznaje się za taką działalność walk z bandami UPA w innych formacjach.

Na terenach, na których mieszkał ((...), (...)) prowadzono walki z bandami UPA, co zostało opisane w książce Władysława Szelańskiego "Wzburzony San", Warszawa 1973. Skarżący podaje, że często brał udział w akcjach rozpoznawczych, przy przenoszeniu ważnych meldunków. Dodaje, że za okupacji wraz ze swoim ojcem, który był gajowym ukrywali w lesie, w (...) Żydów. W pobliskim miasteczku (...) było getto

żydowskie i tam się chronili zbiegli Żydzi. Działalność ta była połączona z wielkim ryzykiem. Uważa, że został pozbawiony uprawnień kombatanckich tylko z tego powodu, że służył w Milicji Pomocniczej i w ORMO i dlatego czuje się potraktowany niesprawiedliwie. Kiedy starał się o przyjęcie do ZBOWiDu nie ujawniano całej prawdy, a niektóre fakty przemilczano, dlatego też o niektórych faktach wcześniej nie mógł napisać.

W odpowiedzi na skargę Kierownik Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych wnosi o jej oddalenie podtrzymując argumenty, o których mowa w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Uzasadnienie prawne

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 3 § 1 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1270) Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (p.o.p.p.s.a) sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej i stosują środki określone w ustawie. Sprawy, w których skargi zostały wniesione do NSA przed dniem 1 stycznia 2004 r. i postępowanie nie zostało zakończone (co ma miejsce w niniejszym przypadku) podlegają rozpoznaniu przez właściwe wojewódzkie sądy administracyjne na podstawie powyższej ustawy (art. 97 § 1 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271 ze zm.).

Sądowa kontrola nie wykazała naruszenia przepisów postępowania.

Jak wynika z akt b. ZBOWiDu B. C. starał się o przyjęcie do tej organizacji w latach 80-tych i nie został przyjęty (k. 20 akt administracyjnych, zawiadomienie o decyzji ZG ZBOWiD z (...).12.1982 r., (...)). Nie przyznano mu uprawnień z tytułu udziału w walkach z reakcyjnym podziemiem, gdyż nie uznano za wiarygodne zaświadczenia KWMO w (...) z (...).04.1982 r. (k. 19 akt administracyjnych). ZG ZBOWiD uznał za nieprawdopodobne, by 14-letniemu chłopcu (skarżący urodził się (...).1930 r.) dano broń i wykorzystywano do walk przeciwko bandom UPA. Ponadto tereny te (...).07.1944 r. nie były jeszcze wyzwolone. Jak wynika z zaświadczenia KWMO w R. ((...)) z (...).12.1981 r. nazwisko B. C. nie figurowało w ewidencji byłych członków Pomocniczej Milicji Obywatelskiej i ORMO byłego województwa rzeszowskiego (k. 19 akt administracyjnych). Z akt b. ZBOWiDu wynika również, że ZG ZBOWiD podtrzymał swoje stanowisko w 1985 r. (pismo (...) z (...).01.1985 r., k. 28 akt administracyjnych) i w 1988 r. Pismem z 16 listopada 1988 r. ((...)) ZG ZBOWiD zawiadomił o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania weryfikacyjnego, zmiany prawomocnej decyzji ZG ZBOWiD z (...).12.1982 r. oraz przyznania członkostwa Związku i uprawnień kombatanckich ze względu na brak podstaw prawnych (k. 32 akt administracyjnych).

Kierownik Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych zatem przyjął w oparciu o późniejsze dokumenty, iż skarżący jest osobą, o której mowa w art. 25 art. 2 pkt 2 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o

kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (t.j. Dz. U. z 1997 r. Nr 142, poz. 950 ze zm.) tj. że uzyskał uprawnienia kombatanckie na mocy dotychczasowych przepisów wyłącznie z tytułu działalności w latach 1944- 1956 w charakterze "uczestnika walk o ustanowienie i utrwalenie władzy ludowej" i wykonując dyspozycję zawartą w tym przepisie pozbawił B. C. uprawnień kombatanckich. ORMÓ nie była służbą zmilitaryzowaną, a zatem jakiegokolwiek działania podejmowane w trakcie tej służby nie rodzą uprawnień kombatanckich (art. 1 ust. 2 pkt 6 ustawy z 24 stycznia 1991 r.). Działalność ta, która miała polegać na walkach z UPA była, o czym wcześniej mowa, kwestionowana przez ZBOWiD. Skarżący podniósł również kwestię pomocy ukrywającym się w lesie zbiegłym z getta w (...) - Żydom. Art. 2 pkt 3 ustawy o kombatantach (...) za działalność równorzędną z działalnością kombatancką uważa "dawanie schronienia osobom narodowości żydowskiej (...), za których ukrywanie w latach 1939- 1945 (...) groziła kara śmierci. Skarżący nie dawał schronienia Żydom, gdyż jako niepełnoletni nie mógł tego czynić (co najwyżej mógłby to robić jego ojciec). Jak sam pisze w skardze i pozostałych pismach Żydzi ukrywali się w lesie, a on tylko dowoził im jedzenie. Tego rodzaju pomoc nie jest uznawana za działalność kombatancką, o której wyżej mowa.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku na podstawie art. 151 p.o.p.p.s.a z 30 sierpnia 2002 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1270).